

Dwa Kółka - Społeczny Warsztat Rowerowy

SCENARIUSZ

Aktywność: **Dwa Kółka - Społeczny Warsztat Rowerowy**

Poziom trudności	średni
Uczestnicy	2-10 osób
Miejsce	Pomieszczenie
Organizacja	cykliczny

Wprowadzenie

Warsztaty mechaniczne skupione na renowacji używanych rowerów, które po naprawie trafiają do osób potrzebujących (np. dzieci z uboższych rodzin). Seniorzy występują w roli ekspertów-mechaników, którzy ratują sprzęt przed wyrzuceniem, czyszczą go, regulują i przywracają mu pełną sprawność. Aktywność łączy pasję do techniki z misją społeczną, tworząc miejsce, gdzie można „ubrudzić ręce smarem” w szczytnym celu.

Cel

Poczucie sprawstwa i misji: Seniorzy wchodzą w rolę „Ekspertów-Mechaników” i darczyńców. Nie są biorcami pomocy, ale jej dawcami (dla dzieci z ubogich rodzin, podopiecznych OPS). Ekologia i Recykling: Przywracanie do życia sprzętu, który trafiłby na śmietnik (idea Bike Kitchen / Repair Culture). Męska wspólnota: Stworzenie męskiego warsztatu - miejsca, gdzie można się ubrudzić smarem, używać narzędzi i pobyc w męskim gronie bez konieczności „zwierzania się”.

Dla kogo

Mężczyźni 60+, którzy lubią majsterkować, znają się na mechanice (nawet amatorsko). Byli pracownicy techniczni, inżynierowie, pasjonaci kolarstwa. Osoby szukające konkretnego zajęcia na emeryturze, które daje widoczny, namacalny efekt..

Przebieg krok po kroku

1 Krok 1: Rozpoznanie, zasoby i partnerzy

Zanim zaczniecie naprawiać rowery, rozejrzyjcie się po okolicy. Poszukajcie lokalu – może spółdzielnia mieszkaniowa ma wolną „rowerownię” lub piwnicę, którą udostępni w zamian za serwisowanie rowerów mieszkańców? Porozmawiajcie z lokalnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej (OPS) – zapytajcie, czy mają pod opieką rodziny, w których dzieci marzą o rowerze, ale ich na to nie stać. Może w okolicznym PSZOK (Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych) myśleli o stworzeniu przestrzeni naprawczej i mają na to zasoby. Zróbcie remanent w we własnych piwnicach i garażach. Zobaczcie, kto ma nieużywane narzędzia lub części do naprawy rowerów. Zidentyfikujcie w grupie seniorów „Głównego Mechanika” – osobę, która ma największą wiedzę i będzie merytorycznym liderem warsztatu.

2 Krok 2: Organizacja "Męskiego Warsztatu Rowerowego"

Stwórzcie przestrzeń, która będzie wasza. To nie może być sterylna sala konferencyjna. To musi być warsztat. Zorganizujcie stoły robocze, powieście tablice na narzędzia (cienie narzędzi ułatwiają porządek). Zadbajcie o "Kącik Kawowy" – czajnik i kilka krzeseł to serce warsztatu, gdzie omawia się strategie naprawcze. Ogłoście zbiórkę rowerów. Poinformujcie sąsiadów (przez Facebooka, ogłoszenia na klatkach, tablicach ogłoszeniowych), że przyjmujecie niezniszczone, zepsute rowery, by dać im drugie życie. Ustalcie jasne zasady: nie jesteście śmietniskiem, przyjmujcie sprzęt, który rokuje nadzieję na naprawę.

3 Krok 3: Manufaktura i Serwis

Ustalcie stałe dyżury w konkretne dni tygodnia. Segregujcie pozyskany sprzęt: te najlepsze remontujcie na darowiznę, te gorsze rozbierajcie na części ("dawcy organów"), a złom oddawajcie do skupu (fundusze na nowe linki i klocki). Wprowadźcie "Otwarty Serwis Sąsiedzki" – raz w tygodniu mieszkańcy mogą przyjść, byście pomogli im napompować koła czy wyregulować przerzutki. Nie bierzcie za to pieniędzy, ale postawcie "Puszkę na części" na dobrowolne datki. To zbuduje waszą pozycję ekspertów w sąsiedztwie.

4 Krok 4: Przekazanie i Testy Terenowe

Finał waszej pracy musi być uroczysty. Przekazanie roweru (np. odnowionego "Górala") dziecku lub potrzebującemu dorosłemu to moment dumy. Zróbcie zdjęcie (za zgodą), wręczcie "Certyfikat Sprawności" podpisany przez waszych mechaników. Ale to nie wszystko. Skoro macie sprawne rowery – używajcie ich! Raz w miesiącu zorganizujcie "Rajd Weteranów Szos". Załóżcie kamizelki, weźcie prowiant i ruszcie na wycieczkę po okolicy, promując aktywność fizyczną własnym przykładem. Pokażcie, że rower to nie tylko środek transportu, ale sposób na zdrowie.

5 Warianty:

Wariant "Dziadek i Wnuczek": Otwarte soboty, gdzie ojcowie/dziadkowie przychodzą z dziećmi, by pod okiem seniorów wspólnie naprawić rower dziecka (transfer wiedzy). Wariant "Rowerowe Cargo": Zbudowanie przyczepki rowerowej lub roweru cargo do przewożenia narzędzi i świadczenie mobilnych napraw w terenie (np. w parkach).

Potrzebne zasoby

Lokal warsztatowy, stoły robocze, narzędzia i części rowerowe (pozyskane z własnych zasobów lub zbiorów). Rowery do renowacji (pozyskiwane od sąsiadów lub z PSZOK) Fundusze na nowe materiały eksploatacyjne, takie jak linki czy klocki hamulcowe (np. z dobrowolnych datków do „puszki na części”).

Wskazówki

Profesjonalizacja: Kupcie wszystkim mechanikom jednakowe fartuchy warsztatowe lub koszulki z logo "Społeczny Warsztat". To zmienia "dłubanie w piwnicy" w profesjonalny wolontariat. Edukacja: Nie tylko naprawiajcie. Zróbcie warsztat pokazowy: "Jak przygotować rower do wiosny" dla mieszkańców osiedla. Senior występuje wtedy w roli Nauczyciela/Mistrza. Relacje: Współpraca z OPS jest kluczowa, by rowery trafiały naprawdę do potrzebujących, a nie do handlarzy.

Element rywalizacji

„Licznik Kilometrów Dobra”: Sumujemy, ile kilometrów łącznie przejechały rowery, które naprawiliśmy (szacunkowo) lub ile sztuk oddaliśmy w ciągu roku. „Złota Zębatka”: Tytuł dla mechanika, który uratował najbardziej beznadziejny przypadek roweru („Rower miesiąca”).

Bariery i zalecenia

Odpowiedzialność: Co jeśli naprawiony rower się zepsuje i ktoś zrobi sobie krzywdę? Rozwiązanie: Prowadzimy "Książkę Serwisową". Każdy rower wydajemy z klauzulą, że jest to sprzęt używany, po renowacji, a użytkownik akceptuje jego stan. Składowanie: Rowery zajmują dużo miejsca. Rozwiązanie: Musimy mieć selekcję na wejściu (nie bierzemy wszystkiego) i płynność na wyjściu (szybkie przekazywanie gotowych rowerów). Złom: Ludzie mogą traktować warsztat jak darmowy śmietnik. Rozwiązanie: Jasna komunikacja "Przyjmujemy rowery, nie złom".

Linki i inspiracje

Rowerodzielnia:

<https://www.roverodzielnia.waw.pl/>

Otwarty warsztat Rowerowy:

<https://otwartywarsztatrowerowy.pl/>

<https://communitybikeshop.org/>

<https://www.adelaidebikekitchen.net/about-us-1>

Bicycle Maintenance Group:

<https://www.indroshed.org.au/bicycle-maintenance-group>